

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum per pœnitentiam restituantur virtutes? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

De virtutum recuperatione per penitentiam, in sex articulos diuisa.

D E inde considerandum est de recuperatione virtutum per penitentiam.

- ¶ Et circa hoc quæruntur sex.
- ¶ Primo, vtrum per penitentiam restituantur virtutes?
- ¶ Secundo, vtrum restituantur in æquali quantitate?
- ¶ Tertio, vtrum restituantur penitenti æqualis dignitas?
- ¶ Quarto, vtrum opera virtutum, per peccatum sequens mortificentur?
- ¶ Quinto, vtrum opera mortificata per peccatum, per penitentiam reuiuiscant?
- ¶ Sexto, vtrum opera mortua, idest, absque charitate facta, per penitentiam viuificentur?

ARTIC. I.

Vtrum per penitentiam virtutes restituantur? 540

A D primum sic proceditur. Videtur, quòd per penitentiam virtutes non restituantur. Non enim possent virtutes amissæ, per penitentiam restitui, nisi penitentia virtutes causaret. Sed penitentia cum sit virtus, non potest esse causa omnium virtutum, præsertim cum quædam virtutes sint naturaliter priores penitentia, scilicet fides, spes, & charitas, vt supra dictum est*. Ergo per penitentiam non restituantur virtutes.

su. q. 152.
a. 3. ad 3.
¶ 4. d.
14. q. 2. a.
2.

q. 8. a. 6.

¶ 2 Præterea, Penitentia in quibusdam actibus penitentis consistit. Sed virtutes gratuita non causantur ex actibus nostris: dicit enim August.* in lib. de libero arbit. quòd virtutes Deus in nobis sine nobis operatur. Ergo videtur, quòd per penitentiam non restituantur virtutes.

ex li. 2. c.
18. 10. 1.

¶ 3 Præterea, Habens virtutem, sine difficultate & delectabiliter a deo virtutum operatur: vnde Philosoph. dicit in 1. ethic.* quòd non est iustus, qui nõ gaudet iusta operatione. Sed multi penitentes adhuc

cap. 8. a.
medio.

Tertia Par. Vol. ij. M m dif-

difficultatem patiuntur in operando actus virtutum.
Non ergo per penitentiam restituntur virtutes.

SED contra est, quod Luc. 15. legitur, Pater mandavit quod filius penitens indueretur stola prima.

*libr. 8. in Quæ secundum Ambros. * est amictus sapientiæ: quam simul consequuntur omnes virtutes, secundum illud Sap. 8. Sobrietatem & iustitiam docet, prudentiam & virtutem, quibus vtilius nihil est in vita hominibus. Ergo per penitentiam omnes virtutes restituntur.*

Lu. 11. de auob. fil. & c. post ma. ti. su per eum locum, to. 5. q. 86. a. 1. RESPONDEO dicendum, quod per penitentiam remittuntur peccata, ut dictum est *. Remissio autem peccatorum non potest esse nisi per infusionem gratiæ. Unde relinquitur quod per penitentiam, homini gratia infundatur. Ex gratia autem consequuntur omnes virtutes gratiæ, sicut ex essentia animæ fluunt omnes potentia animæ, ut in secunda parte habitum est *. Unde relinquitur quod per penitentiam omnes virtutes restituntur.

1. 2. qu. 110. a. 1. ad 1. Ad primum ergo dicendum, quod eodem modo penitentia restituit virtutes, per quem modum est causa gratiæ, ut iam dictum est *. Est autem causa gratiæ in quantum est sacramentum; nam in quantum est virtus, est magis gratiæ effectus. Et ideo non oportet quod penitentia, secundum quod est virtus, sit causa omnium aliarum virtutum: sed quod habitus penitentia, simul cum habitibus aliarum virtutum, per sacramentum penitentia causentur.

ex cor. ar. 816. Ad secundum dicendum, quod in sacramento penitentia actus humani se habent materialiter: sed formalis vis huius sacramenti dependet ex virtute clauium. Et ideo virtus clauium effectiue causat gratiam & virtutes, instrumentaliter tamen. Sed actus primus penitentis, se habet, ut vltima dispositio ad gratiam consequendam, scilicet contritio: alij vero sequentes actus penitentia, procedunt iam ex gratia & virtutibus.

Ad tertium dicendum, quod (sicut supra dictum est)

est *) quandoque post primum actum penitentiæ, qui est contritio, remanent quædam reliquiæ peccatorum, scilicet dispositiones ex prioribus actibus peccatorum causatæ, ex quibus præstatur difficultas quædam penitenti ad operandum opera virtutum. Sed quantum est ex ipsa inclinatione charitatis, & aliarum virtutum, penitens opera virtutum delectabiliter & sine difficultate operatur: sicut si virtuosus, per accidens difficultatem pateretur in executione actus virtutis propter somnum, aut aliquam corporis indispositionem.

ARTIC. II.

Utrum post penitentiam resurgat homo in æquali virtute?

541

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod post penitentiam resurgat homo in æquali virtute. Dicit enim Apostolus ad Rom. 8. Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. Vbi dicit gloss. * August. quod hoc aded verum est, ut si qui horum devient & exorbitent, etiam hoc ipsum eis Deus faciat in bonum proficere. Sed hoc non esset, si homo resurgeret in minori virtute. Ergo videtur, quod penitens nunquam resurgat in minori virtute.

*inf. ar. 5. ad 3. 3. dif. 31. q. 1. a. 4. * in li. de corre. grat. c. 9. post med. 10. 7.*

¶ 2 Præterea, Ambros. dicit, quod penitentia res optima est, quæ omnes defectus reuocat ad perfectum. Sed hoc non esset, nisi virtutes in æquali quantitate recuperarentur. Ergo per penitentiam semper recuperatur æqualis virtus.

hoc habes Aug. 3. hypogn. 2 me. illius 10. 7.

¶ 3 Præterea, Super illud Genes. 1. Factum est vespere & mane dies vnus, dicit gloss. * Vespertina lux est, à qua quis cecidit: matutina, in qua resurgit. Sed lux matutina est maior quam vespertina. Ergo aliquis resurgit in maiori gratia vel charitate, quam prius habuerit. Quod etiam videtur per id quod Apostolus dixit Rom. 5. Vbi abundavit delictum, superabundavit & gratia.

ex Beda sup. Gen. c. 1. colligitur.

SED contra, Charitas proficiens vel perfecta, est maior quam charitas incipiens. Sed quandoque

M m a ali-